

'UHINGA 'E 20 KE FILI **NO** KI HE MALIUANA 2020

FEHU'I:

'Oku ke pou pou ki he Cannabis Legalisation and Control Bill?

YES

NO

FAKATOKANGA'I: "Ko e Medicinal Cannabis Scheme, na'e kamata ngaue'aki i he 1 'Epeleli 2020, 'oku taumu'a ke fakalahi 'a e ma'u 'a e ngaahi koloa maliuana fakafaito'o. 'Oku 'ikai kau 'a e maliuana fakafaito'o i he lao fakaangaanga 'oku tau fakaha loto ki ai i he teu fili fakaha loto (referendum)."

– NZ Government referendums website

1 MALOHI – 'OKU MALOHI ANGE MO ANGA KEHE 'AUPITO 'A E MALIUANA 'O E 'AHO NI

Ko e talanoa 'a e kau pou pou 'o e faito'o konatapu ki he maliuana, 'oku 'ikai te nau 'uhinga ki he maliuana peseti 2 THC 'o e kuonga 'Woodstock'. 'Oku alu pe ke lahi ange 'a e lahi 'o e THC (ko e kemikale uesia 'atamai i he maliuana) i he ngaahi ta'u kuo hili. Pea ko e lahi ange 'a e THC i he ngaahi koloa maliuana, ngaahi koloa me'akai, ifi mo e taufua, ko e alu ke lahi ange ai pe 'a e fakatu'utamaki. 'I Colorado, ko e 'avalisi 'o e THC i he matala'i maliuana i he 2017 na'e i he peseti 'e 19.6 pea ko e 'avalisi 'o e malohi 'o e maliuana na'e taufua ko e peseti 'e 68.6. Ka kuo 'osi a'u pe 'a e malohi taufua ki he peseti 'e 99.9. Mo'oni na'a tau anga ki he tupu 'a e maliuana ko e ki'i fu'u akau - ka 'oku 'ikai toe pehe ia i he 'aho ni. Kuo hoko ia ko e faito'o konatapu kehe 'aupito pea fakatu'utamaki.

2 KUO 'OSI LOHIKI'I KITAUTOLU

Manatu'i 'a Big Tobacco? Na'e lohiaki'i kitautolu kotoa 'e he ngaahi kautaha tapaka 'o laka i he senituli fekau'aki mo e ngaahi nunu'a kovi 'o e 'ifi tapaka. Na'e makatu'unga 'enau maketi i he ta'ofi ngata'a hotau u'a ke tuku e ifi tapaka. Na'a nau taketi'i hangatonu 'a e fanau. Pea na'a nau ngaue'aki mo e kau toketa ke nau talamai ko e faito'o lelei 'a e tapaka. Pea 'oku tau fua 'a e ngaahi nunu'a kovi ko ia i he 'aho ni. Ko e 'aho ni 'oku pule'i 'e he Big Marijuana 'a e talanoa 'aki 'enau fakahalaki 'a e ngaahi mo'oni fakasaenisi, pea talamai 'oku si'isi'i 'a e ngaahi nunu'a kovi kae tu'uaki mai 'a e ngaahi lelei faka'ekonomik 'e ma'u. 'Oku totonu ke mahu'inga 'ange 'a e kakai i he pa'anga.

3 'E KOVI ANGE 'ENI 'I HE IFI MALIUANA ANGAMAHENI

Tanaki ki he ifi maliuana (i he taimi kuo tau tukupa ke tau 'SmokeFree i he 2025'), 'e i ai 'a e ngaahi koloa maliuana kehekehe (e.g., me'akai, taufua, vai, kilimi mo e pata) 'e ataa ke fakatau pea fakamaketi'i. 'E malava ke ifi'i, mihi, kai pe ngaue'aki ki he sino 'a e ngaahi koloa ko 'eni. 'E faingofua ke fe'ave'aki 'a e ngaahi koloa ko 'eni pea faingofua hono fakapulipuli'i hono natula mo'oni pea ha ifo ki he fanau.

4 'OKU TA'OFI NGATA'A 'A E NGAUE'AKI E MALIUANA PEA FU'U FAKATU'UTAMAKI – KO E ME'A TAMATE MO'UI

'I he meimei kotoa 'o e ngaahi lipooti fakasaenisi, kau ai 'a e lipooti 2016 'a e WHO mo e lipooti 2017 'a e National Academy of Sciences, 'oku ha ai 'a e fakatu'utamaki 'aupito 'a e maliuana pea faingata'a ke tuku hono ngaue'aki - neongo 'a e ngaahi fakamatala loi 'oku tuku mai 'e he ngaahi pisinisi maliuana. Kuo 'osi i ai 'a e fehokotaki hangatonu 'a e lahi ange mo e taufua 'a e THC 'oku ngaue'aki, mo e lahi ange 'a e ngaahi mahaki faka'atamai ('avanga, 'atamai mafasia, 'atamai hoha'a, feinga taonakita, liliu 'a e fotunga 'o e 'uto, pea mo e faingata'a hono ta'ofi e ngaue'aki 'o e maliuana). Kuo toe ma'u mo e fehokotaki 'a e maliuana mo e uesia 'o e ma'ama'a mo e mafu (totoma'olunga, mahaki mafu kehekehe, pakalava mo e tu'u 'a e mafu). Kuo 'osi ma'u 'a e kovi ange 'a e ngaue mo e ako 'a e to'utupu 'oku nau toutou ngaue'aki 'a e maliuana pea uesia mo 'enau tupu faka'atamai.

VOTE NO – SayNopeToDope.nz

5 'OKU NAU UI KO E 'FOUNGA PULE'I 'O E MALIUANA' – TE KE TUI KI AI?

'I he lao ke fakalao'i ai 'a e maliuana, 'oku 'i ai 'a e ngaahi kupu ko 'eni:

- 'E ngofua ke fakatau mai mo ma'u 'e he tokotaha ha silaketi a'u ki he...40 'i he 'aho!
 - 'E ngofua ke to mo e ma'u 'a e maliuana 'i 'api, 'a ia 'e sio 'a e fanau 'i he ma'u 'o e faito'o konatapu. 'Oku tau feinga ke 'SmokeFree 2025' – ka 'i he taimi tatau 'oku tau tu'uaki 'oku sai pe 'ifi maliuana pe kai ha me'akai maliuana 'i 'api - fakataha mo e ngofua ke vahevahe mo e ni'ihi kehe.
 - 'E ngofua 'a e me'akai maliuana mo e ma'u taufua 'a e maliuana. 'Oku ngaue'aki 'a e me'akai ki he fanau mo faka'ai'ai 'a e kakai na'e 'ikai te nau ifi maliuana ke nau ngaue'aki 'a e maliuana. 'Oku 'au ki he peseti 'e 70 THC 'oku 'i he ma'u taufua pe mihi 'o e maliuana fakafehoanaki ki he THC 'i he maliuana 'oku ngaahi hangatonu mei he maliuana na'e to.
 - 'I he taimi 'oku fakangatangata 'a e taufua (peseti 'e 15 'i he matala 'i he lao fakaangaanga), 'e hoko 'eni ke fa'u mo fakatau atu 'e he ngaahi maketi ta'efakalao mo e kau kengi 'a e ngaahi koloa maliuana 'oku ma'olunga 'a e THC 'a ia 'oku fiema'u 'e he kakai. Kapau 'e 'ikai ha fakangatangata ki he malohi 'o e maliuana ('oku 'ikai ha 'eni 'i he lao fakaangaanga), 'e hoko 'eni ke ngaahi 'e he ngaahi maketi ta'efakalao mo e kau kengi 'a e koloa maliuana 'oku malohi fakatatau ki he fiema'u 'a e kakai.
 - 'Oku 'ikai lave 'a e lao ki he mihi, feitu'u e tu'u ai 'a e ngaahi falekoloa maliuana kau ai, pe 'e ngofua ki he ngaahi kolo ke ta'ofi ha fokotu'u ha falekoloa maliuana 'i honau ngaahi kolo.
 - 'Oku 'ikai lave 'a e lao fekau'aki mo e ngaahi malu'i 'o e fealu'aki he hala pule'anga, malu 'a e ngaue'anga, pe ngaahi malu'i 'o e fefine faitama.
 - 'Oku 'ikai fai ha talanoa ia ki he 'faito'o 'oku fiema'u 'e he ni'ihi 'oku uesia', 'fale'i 'oku fiema'u', 'founga ke ta'ofi hono ngaue'aki' pe 'feinga ke tau 'drug free'.
- 'Oku 'ikai ko e 'founga pule'i' 'eni.

6 'OKU 'IKAI TOTONU KE POUPOU'I FAKATAHA 'A E MO'UI LELEI MO E MALIUANA

'E hoko 'a e ngaahi tu'uaki pou pou ki he maliuana ke ne fakavaivai 'a e feinga ke ta'ofi 'a e ifi tapaka mo e 'tokanga ki he mo'ui faka'atamai'. 'Oku lelei nai ke tala ki he kakai 'oku sai pe ifi maliuana 'e 30-40 he 'aho ka 'i he taimi tatau tu'umai mai mo e 'Smokefree 2025'? Fefe 'a e fakalao'i 'o e maliuana - 'a ia 'oku ne uesia 'a e 'atamai - pea 'i he taimi tatau feinga ke fakaholoki 'a e taonakita? 'Oku fu'u fakalilifu 'a e fakakaukau 'a e ni'ihi 'oku nau fiema'u ke fakalao'i 'a e maliuana.

7 KO E MO'UI 'OKU FIEMA'U 'E HE 'ETAU FANAU, 'IKAI KO E MALIUANA

Na'e ha 'i he pepa 'a e Christchurch Health and Development Study (CHDS), ko e ngaue'aki 'o e maliuana 'oku felave'i ia mo e lahi ange e ngaahi nunu'a kovi, kau ai 'a e nofo he ako, ta'ema'u ngaue, fakafalala 'i he penefiti, ngaahi mahaki faka'atamai, mole 'o e 'amanaki, lahi ange mo e ngaahi fakatu'utamaki 'i he hala pule'anga, lahi ange'e ifi tapakamo e ngaahi faito'o konatapu kehe pea mo e uesia 'o e ma'ama'a. Ko e to'utupu 'oku nau kamata ngaue'aki 'a e maliuana faka'aho kimu'a 'i he hoko honau ta'u 17, 'e lahi ange e malava ke nau taonakita. Ko e ngaue'aki ma'u pe mo lahi 'a e maliuana 'oku hoko ai ke lahi ange ai 'a e ngaue'aki 'o e ngaahi faito'o konatapu kehe, ngauehala'aki mo ma'u 'e he ngaahi faito'o konatapu kehe, pea mo ngaue'aki 'a e ngaahi faito'o konatapu kehe kehe mo lahi. 'E matamata lelei ki he fanau to'utupu 'a e ngaahi founga fo'ou 'oku lava ke ma'u ai 'a e faito'o konatapu – ke mihi mo kai.

8 'OKU LOLOTONGA SAI PE 'A E LAO: 'OKU HOKO E TA'EFAKALAO 'A E MALIUANA KE FAKAMAMA'O 'A E KAKAI

Neongo 'oku 'i ai e ni'ihi 'oku nau ta'etoka'i 'a e lao, ko e tokolahi 'oku 'ikai te nau fie maumau'i 'a e lao pe feohi mo e kakai faihia 'oku nau tufaki 'a e faito'o konatapu. 'Oku ngaue 'aupito 'a e lao mo e ngaahi fekau malohi fekau'aki mo e kovi 'o e maliuana. Ko e taumu'a 'o e feinga ke ta'ofi 'a e ifi tapaka ke TUKU 'a e ifi tapaka 'o 'ikai ko e 'fakaholoki' pe 'ifi feunga', fakataha mo e ma'u 'a e mahino fekau'aki mo e ngaue lahi 'oku fiema'u ke a'usia 'a e taumu'a ko ia, 'i he ngaue fakataha mo e ngaahi founga kehekehe mo e pou pou 'a e ngaahi sino ngaue ke tokoni'i 'a e feinga. Pea 'oku ha mei he ngaahi fika 'a e lelei mo ola lelei 'a e ngaue ko 'eni ki he ta'ofi 'o e ifi tapaka.

9 'OKU 'IKAI KO 'ETAU TAU'I 'A E FAITO'O KONATAPU – KA KO 'ETAU FEINGA KE MALU'I 'ETAU 'ATAMAI LELEI

Kuo motu'a 'a e lea 'war on drugs' (na'e kamata ngaue'aki 'e he mitia he ta'u e 100 kuo osi) pea 'oku 'ikai te ne fakasino lelei 'a e founga ke tau ngaue ke fakafepaki'i 'a e uesia kovi 'o e ngaue'aki 'a e faito'o kona tapu mo 'ene ngaahi

VOTE NO – Time to be wise

nunu'a. 'Oku fiema'u ke tau pou pou ki he ngaue 'a e ngaahi sino 'oku nau teke 'a e mo'ui lelei mo e malu 'a e kakai fekau'aki mo e ngaahi tu'utu'uni ki he faito'o konatapu 'a ia 'oku tefito 'i he saienisi mo e ngaahi fakamo'oni, 'o 'ikai ko e lau 'a e kau pou pou ki he faito'o kona tapu. Kapau 'e 'ikai te tau lava ke tau'i mo ikuna'i 'a e faito'o kona tapu, pea ko 'etau fo'i ai pe 'i he 'tau' fekau'aki mo e kaiha'a, lele vave he hala, kaakaa, tohotoho, fakapoo tangata, tutu fale mo e parking taefakalao 'a e me'alele. 'E faingata'a ke tau lava ke tau 'ikuna'i 'a e ngaahi 'tau' ko 'eni. Hange ko e lau 'a Bertha K. Madras, PhD, Professor 'o e Psychobiology, Department 'o e Psychiatry mei he Harvard Medical School, "'Oku 'ikai ko e tau 'eni ia mo e faito'o konatapu; ka ko e tau ke malu'i hotau ngaahi 'atamai - ko e tefito 'o 'etau hoko ko e tangata."

10 'OKU 'IKAI TUKU PILISONE HA TAHA IA KO E IFI MALIUANA

'Oku kau 'i he lau fekau'aki mo e 'mo'ui lelei' 'oku teke 'e he kau pou pou ki he maliuana 'a e pehe 'oku fonu e ngaahi pilisone 'i he ni'ihi na'a nau ngaue si'isi'i 'aki pe 'a e maliuana. Ka 'i he ta'u 'e tolu kuo 'osi, ko e toko 16 pe na'e tautea'i ke nofo pilisone pe nofo 'i honau 'api koe'uhi ko e ma'u atu ki ai 'a e maliuana, pea na'e siofi mo e 'hisitolia fai hia' 'a e ni'ihi ko 'eni. 'Oku ha 'i he ngaahi fika mei tu'apule'anga ko e lahi taha 'o e ngaue popula ko e ngaahi hia fekau'aki mo e faito'o konatapu, hange ko e ngaahi hia na'e fakahoko lolotonga 'a e ma'u faito'o konatapu 'a e tokotaha (fakapoo, kaiha'a fakamalohi, kaiha'a, ta, ta e fanau etc) pe ko e ngaahi hia na'e fakahoko koe'uhi ke ma'u 'a e faito'o kona tapu. 'Oku fiema'u ke mahu'inga taha pe 'a e malu 'a e kakai mo 'enau tu'unga mo'ui lelei.

11 'E LAVEA NGOFUA 'A E FEFINE FEITAMA MO 'ENE TAMA 'I MANAVA

'Oku hoko 'a e fakalao'i 'o e maliuana ke 'i ai 'a e ngaahi tokanga lahi ki he ngaue'aki 'e he kau feitama 'a e maliuana, pe iku ai ke fanau'i mai 'a e pepe 'oku 'i hono sino 'a e maliuana. Kuo 'osi fakatokanga mai 'e he kau toketa 'a e ngaahi uesia 'o e tama 'i manava, kau ai 'a e si'i ange 'a e fa'ele mo'ui pea lahi mo e ngaahi palopalema ki he fa'u 'o e pepe. Na'e fai 'e fakatotolo 'o e kau feitama 'e nima kilu 'o ma'u ai, na'e liunga ua 'a e kau feitama na'a nau ngaue'aki 'a e maliuana mei he 2002 ki he 2017, pea ko e lahi taha na'a nau ngaue'aki 'i he 'uluaki mahina 'e tolu 'enau feitama. 'Oku makatu'unga 'eni 'i he lahi ange e pehe 'oku sai pe 'a e maliuana pea mo e si'i si'i ange 'a e mahino'i e ngaahi nunu'a kovi 'o e maliuana.

12 KO E FEKAU'AKI 'A E MALIUANA MO E FAKAMAMAHI'I E FANAU/ FAKAMAMAHI 'I 'API

'Oku 'i ai ma'u pe 'a e peseti 'o e kakai 'oku nau ngaue'aki 'a e maliuana, te nau fekuki mo e mahaki faka'atamai pea malava ke

nau fakatu'utamaki he anga e nofo. 'I he 2018, na'e fakatokanga'i 'e he kau fakatotolo 'i University Ohio mo Tennessee 'oku 'i ai 'a e fekau'aki 'a e maliuana mo e fakamamahi faka'atamai, fakasino pea mo fakamali 'a e ngaahi hoa. Na'e toe ma'u 'i he pepa 'a e University 'o Florida he 2011 'a e pehe ko kinautolu 'oku nau ngaue'aki ma'u pe 'a e maliuana lolotonga 'enau kei si'i na'e lahi ange 'e malava ke nau hoko ko e ni'ihi 'oku fakamamahi'i 'i 'api. 'I he 2018 na'e lipooti'i Texas ko e maliuana 'a e faito'o kona tapu 'oku ngaue'aki lahi taha 'pea fekau'aki lahi taha mo e fakamamahi'i 'o e fanau pea mo e ngaahi pekia koe'uhi ko e liaki 'o e fanau - na'e tatau mo e lipooti mei Arizona 'i he 2017.

13 KO HONO MO'ONI – KA FAKALAO'I 'A E MALIUANA, 'E TOE LAHI ANGE HONO NGAUE'AKI

'Oku pehe 'e he kau pou pou 'o e faito'o kona- tapu 'e 'ikai hoko 'a e fakalao'i 'o e maliuana ke lahi ange ai hono ngaue'aki. 'Oku hala 'aupito mo loi 'a e lea ko 'eni. Na'e lahi ange 'a e peseti 'o e to'utupu (ta'u 18 - 25) na'e lipooti 'i he mahina kuo 'osi na'e ngaue'aki 'a e maliuana 'i he ngaahi vahe fonua 'oku ngofua ai 'a e maliuana fakafehoanaki mo e vahe fonua 'oku 'ikai ngofua. 'I he ngaahi fonua 'oku nau fakalao'i 'a e ngaue'aki fakafo'ituitui 'a e maliuana, 'oku lahi ange 'a e ngaue'aki fakamahina 'e he fanau ta'u 12-17 'a e maliuana fakafehoanaki ki he 'avalisi fakafonua.

14 'E UESIA 'A E NGAUE'AKI 'O E MALIUANA 'I HE NGAUE'ANGA 'A E MALU 'A E TAHA KOTOA PE

'I 'Amelika, 'oku hoko 'a e maliuana ko e faito'o konatapu 'oku lahi taha hono ma'u 'i he ngaahi fale ngaue. Kuo ha 'i he ngaahi fakatotolo fekau'aki e maliuana, 'oku si'isi'i ange 'a e tokanga 'a e ni'ihi 'oku nau ifi maliuana ki he 'enau ngaue mo e liaki ngaue fakafehoanaki mo e kau ngaue 'oku 'ikai te nau ngaue'aki 'a e maliuana. Kapau 'e fakalao'i 'a e maliuana 'i Nu'usila ni, ko e ha 'a e ngaahi mole ki he ngaue'anga fekau'aki mo e liaki ngaue, fakatu'utamaki, totongi falemahaki, ngaahi ako makehe 'i he ngaue'anga mo e totongi malu'i? 'Oku 'ikai ke 'i ai ha feitu'u 'o e faito'o konatapu 'i he ngaue'anga.

15 'E FAKATU'UTAMAKI KI HE TAHA KOTOA PE 'A E FAKA'ULI 'A E KAU MALIUANA'IA

'Oku mahu'inga ange 'a e totonu 'a e kakai ke nau malu 'i he hala pule'anga 'i he totonu ke ma'u 'a e maliuana. Kapau 'oku 'i ai ha THC 'i he sino ha taha, 'oku 'ikai te tau fiema'u 'a e taha ko ia 'i he hala pule'anga he 'oku fakatu'utamaki ki he kau faka'uli kehe mo e ngaahi famili. Talu mei hono faka-lao'i 'a e maliuana 'i Colorado, mo e hiki 'aki 'a e peseti 'e 151 'a e mate he hala pule'anga 'a ia 'oku felave'i mo e maliuana, pea na'e liunga ua 'eni 'i Washington state. Ko

For an online version of this pamphlet, go to SayNopeToDope.nz

e vahefa 'e taha 'o e Canadians ta'u 18-34 na'a nau faka'uli hili 'enau ma'u 'a e maliuana pe na'e pasese 'i he me'alele na'e faka'uli ai ha taha na'e ma'u maliuana, pea na'e ma'u 'i he savea 'i Colorado 'i he 2018 'o pehe ko e peseti 'e 69 'o e kakai 'oku nau ngaue'aki 'a e maliuana na'a nau faka'uli lolotonga 'enau maliuana'ia 'i he ta'u kuo 'osi, pea ko e peseti 'e 27 na'a nau pehe 'oku nau faka'uli maliuana'ia mei mei he 'aho kotoa pe. Na'e ha 'i he fakatotolo 'i Nu'usila ni 'a e pehe 'oku liunga 10 'a e lahi ange ke nau kau ki ha fakatu'utamaki pe mate he hala pule'anga 'i he ni'ihi 'oku 'ikai fa'a ma'u e maliuana pe ni'ihi 'oku 'ikai te nau ma'u 'a e maliuana.

16 KO E HIA KI HE SIOSAIETI

'Oku takave'i 'e he kau pou pou ki he maliuana 'a e pehe 'e hoko hono fakalao'i ke fakalalaka ai 'a e 'totonu fakasiosiale', ka 'okapau 'oku 'i ai ha ngaahi 'isiu fekau'aki mo e ta'etotonu 'a e sistemi pea pehe ki he lau lanu, 'oku fakamo'oni 'a e U.S ki he 'ikai lava

'e he fakalao'i 'o e maliuana 'o solova 'a e tefito 'o e ngaahi 'isiu ko 'eni ka 'oku hoko ke fakalahi'i 'a e ngaahi palopalema 'aki hono faka'ai'ai ke lahi ange'a e ngaue'aki 'o e faito'o konatapu mo e ngaahi nunu'a kovi fakasiosiale 'i he ngaahi komiuniti masiva. 'Oku kei hoko atu pe 'a e faikehekehe 'i he ngaue'aki 'o e faito'o konatapu mo e fai hia 'i he ngaahi matakali mo e ngaahi kulupu fakatatau ki he tu'unga fakapa'anga 'i he ngaahi vahefonua US 'a ia kuo nau fakalao'i 'a e maliuana. 'I he ngaahi vahe fonua kuo nau fakalao'i 'a e maliuana, 'oku lahi ange'a e ma'umaliuana 'a e to'utupu matakali kehe 'i he to'utupu palangi. 'Oku hange pe 'eni ko e fokotu'u 'a e ngaahi falekoloa kavamalohi mo e misini vainga pa'anga 'i Nu'usila ni 'i he ngaahi feitu'u 'oku nofo ai 'a e ngaahi matakali kehe mo masiva, pea 'e hoko ai pe 'a e ngaahi matakali kehe mo e kau masiva 'i hono taketi'i 'e he Big Marijuana ke nau ngaue'aki 'a e faito'o konatapu pea mo ngauehala'aki foki. Na'e pehe 'e he Melbourne University 'oku hoko 'a e ngaue'aki faka'aho 'o e maliuana ke ne fakalahi'i ai 'a e malava ke hoko ha taha ko e tukuhausia.

17 'OKU HALA 'AUPITO 'A E PEHE 'E 'I AI E LAHI ANGE E PA'ANGA TUKUHAU

'Oku vave ma'u pe 'a e kau pou pou ki he faito'o konatapu mo e maliuana ke fakafuofua lahi'i mai 'a e lahi 'o e pa'anga humai 'e ma'u mei he fakatau'o e maliuana, ka 'oku nau fakasi'isi'i ma'u pe 'a e ngaahi fakamole ki he siosaieti ka fakalao'i 'a e maliuana. Ko e ngaahi fakamole 'eni ki he Siosaieti 'oku 'ikai te nau lave ki ai pe 'oku fakasi'isi'i 'e he kau pou pou ki he faito'o konatapu, kau ai; lahi ange 'a e ngaue'aki 'o e faito'o konatapu kehe, lahi ange hono ngaue'aki 'a e maliuana 'e he fanau ako ta'u si'i, maumau ki he koloa mo e ngaahi maumau kehe, pule'i 'o e ngaahi maketi ta'efakalao, faito'o konatapu'ia 'i he ngaahi feitu'u fakapule'anga mo e hala pule'anga 'o hoko 'a e ngaahi fakatu'utamaki pea pehe ki he ngaahi fakamole kehe. 'Oku 'i ai mo e ngaahi fakamole ki he fakahoko mo hono fakamalohi'i 'a e lao ka fakalao'i 'a e maliuana 'o hange 'oku fai ki hono fakamalohi'i 'a e lao ki he inu kavamalohi. Kuo tau 'osi feangai mo e 'elia 'o e kavamalohi mo e tapaka 'o tau 'ilo ai ko e tukuhausia 'e ma'u mei he fakatau 'o e maliuana 'e si'isi'i ange 'aupito 'i he ngaahi fakamole.

18 'OKU 'IKAI SAI KI HOTAU PALANITE KE FAKALAO'I 'A E MALIUANA

'Oku toki kamata ke mahino mai 'a e uesia 'e he maliuana hotau 'ataakai. 'Oku hoko 'eni 'i he ngaahi ngoue 'oku 'pule'i', he 'oku lahi 'aupito 'a e vai mo e 'uhila 'oku fiema'u ke fakalele 'aki 'a e ngaahi faama maliuana pea uesia kovi 'a e 'ataakai. 'Oku fiema'u 'e he ngoua maliuana 'a e liunga 4 'o e ivi 'oku fiema'u ki he lolo mo e malala. Koe'uhi ko e kei malohi pe 'a e maketi ta'efakalao ki he maliuana 'i he ngaahi vahefonua 'i he US 'oku nau 'osi fakalao'i 'a e maliuana, kuo kei fai malohi ai pe 'a e uesia kovi 'a e fonua mei he to ta'efakalao 'a e maliuana. Na'e ma'u 'i he fakatotolo 'i San Diego 'o pehe ko e meimei peseti 'e 30 'o e maliuana 'oku fakatau mei he ni'ihi kuo laiseni 'i Southern California ke nau fakatau atu 'a e maliuana, na'e sivi 'o 'ilo 'oku 'i ai 'a e ngaahi faito'o fana'inisekite.

19 'E KEI HOKO ATU PE 'A E MAKETI TA'E FAKALAO MO E FAKAKENGI

'I he ngaahi feitu'u kuo fakalao'i ai 'a e maliuana, 'oku fu'u mahino 'a e ngaahi fakamo'oni ki he loi 'a e pehe 'e hoko 'a e fakalao'i 'o e maliuana ke tamate'i 'a e maketi ta'efakalao. 'I Canada,

ko e peseti pe 'e 29 'o e kau ma'u maliuana 'oku nau fakatau 'enau maliuana 'i he founa fakalao. 'Oku feliuliuaki 'e he kau fai hia 'enau founa ke tau'i 'a e ngaahi liliu fakapolitikale pe faka'ekonomika, he ko 'enau taumu'a ke 'oua 'e maumau'i 'a e lao ka ke ma'u ha pa'anga makatu'unga 'i he natula 'o e tangata. 'E 'ikai hoko 'a e fakalao'i 'o e maliuana ke si'isi'i ange ai 'a e fai hia, pe kapau 'e lahi hono pule'i 'o e maliuana, 'e iku 'eni ke foki 'a e kau ma'u maliuana ki he ngaahi maketi ta'efakalao koe'uhi ko e ma'ama'a ange pea toe malohi ange 'e maliuana 'i he ngaahi koloa 'oku ngaohi 'aki 'a e maliuana, pea 'e hoko 'eni ke ha ngali fakalao 'a e kau tila maliuana 'i he komiuniti.

20 KA FAKALAO'I 'A E MALIUANA, KO 'ENE KAMATA IA

Kapau te tau fanongo ki he kau pou pou ki he faito'o konatapu 'i tu'apule'anga, 'oku nau fiema'u ke 'oua 'e ngata 'i he fakalao'i 'o e maliuana ka ke kau mo e faito'o kona tapu kotoa pe - kokeini, heloini, meth. 'Oku kau ai 'a e pou pou 'a e Drug Foundation ke fakalao'i 'a e KOTOA 'o e ngaahi faito'o konatapu. 'I he'ene pehe, 'e 'ikai ngata 'a e me'a ni 'i hono fakalao'i 'o e maliuana. Ko 'ene kamata ia.

Want more copies? To order more for your group...

ORDER NOW

>>email: admin@saynopetodope.org.nz

Ph: 09 261 2426

NO COST. But a donation to the VOTE NO campaign is optional (and appreciated)

VOTE NO – SayNopeToDope.nz